

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob **torih, četrkih**
in **sobotah**. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za eno leto . . . 2.00, izven Avstrije 2.50
za tri mesece . . . 0.60, izven Avstrije 0.75
za pol leta . . . 1.00, izven Avstrije 1.25
za vse leto . . . 1.50, izven Avstrije 1.75
Na naročbe brez priložne naročnine se
ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 2. avc.,
izven Trsta po 3. avc. Soho tno večerno
izdanje v Trstu 4. avc., izven Trsta 5. avc.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti; za
naslove z doblimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Poslana osmrtnice in javnozahvala, do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uroditelju:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker nefrankovana se ne
sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglašje spro-
jema **upravitelju** ulica Molino pic-
colo št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije
se prosto pošiljajo.

„Edinost“ je moč!

Iz govora posl. Eima

v seji posl. zbornice dne 27. marca 1895.

Sedanji zistem — mrtvo morje.

V uvodu svojega govora je posl. Eim dokazal, kako je sedanji minister Plener, ko še ni bil minister, sam označil proračunske provizorije kot najhujše zlo. A glej: To zlo pa je ostalo tudi v dobi vladanja koalicije! Potem pa je nadaljeval govornik:

„Staro zlo je torej ostalo. Sedaj pa vprašamo: So se-li morda v novi dobi odstranila druga zla in druge neprilichnosti? So se-li izboljšali parlamentarni odnosi? Je-li potihnilo opravičeno razburjenje nižjih slojev? Se je-li zmanjšala gospodarska beda?“

Od one velike parlamentarne zarote v oktobru 1893, o kateri bi lahko z varijacijo rekli poznane Foxove besede: „Avstrijska kri ni tekla pri tem komplotu, pač pa avstrijska čast iz vseh ljuknjic“ (Prav dobro!), pričakovalo se je tisočletnega kraljestva. Kje pa je opaziti kakoršnega si bodi napredka, odkar vlada sedanji zistem? Ali se je istemu vsaj uglasila pot?

Ne in zopet ne! Koalicija je kakor mrtvo morje, v katerega mrtvem vodovju ne diše življenje! (Prav dobro!)

Nemarnost parlamenta.

Nikdar še se niso tako malo spoštovali in kršile pravice te zbornice, nikdar še najjednostavnejša temeljna načela parlamentarizma, nikdar še najprimitivnejše zapovedi parlamentarnih običajev, kakor se to dogaja sedaj. (Pohvala.) Odrekamo se celó svobodi razpravljanja in javnosti istega, ki je vendar jedini veliki obrambni jez vsem svobodnostim ljudstva in parlamenta. (Prav res!) To gre že tako daleč, da se jasno poročilo poslovnika tolmači naravnost proti vsaki logiki in večina odobruje brez pomisleka vse jezikovne pojme preobračujoči komentar, da nujni „Takoj“ v našem poslovniku ne znači takoj, ampak pozneje. (Veselost in prav dobro!)

Tudi to je bilo pridržano časom „odkritosti“, da so se uvele tajne seje (Ponovna veselost.) za take stvari, ki so se popred brez vsega pridržka razpravljale javno.

Prekrižanima rokama gleda koalicija na vse napade na imuniteto tu izkušenih govorov (Tako je!), tudi nemških, izročivši cenurnim oblastim svobodnico, da smejo nedotakljive izjave v postavodajnih zastopih podrežati svoji sodbi in pozivati iste pred svoje sodišče. (Res je!) Vse obrambene naredbe, ki jih nasvetujemo mi, odbijajo se pri glasovanjih (Tako je!) in vladni organi, vspebdeni po nemarnosti parlamenta, vedo, da si smejo upati vse, ter se izumljajo vedno novih in vedno drznejših zvijač, kako podvezati imuniteto. (Živahno odobravanje.)

PODLISTEK.

Zlatarjevo zlato.

Zgodovinska pripoved XVI. veka.

Spisal A. Šenoa.

V.

Pozorno poslušal je mladenec kumino pričanje, sedaj je zamišljeno gledal v tla, sedaj pa pogledal na milo deklico, ki je nema uživala blage trenutke njegovega prisostva. A ko je priprosta starka pripovedovala, kake muke je trpela Dora, takrat se je rosilo mladenču lepo oko, kakor da je tudi on trpel tačas vse Dorine bolečine.

„Hvala ti, stokrat hvala, dobra starka, da si v težkih trenutkih boleznih zastopala mater ubogej Dori,“ rekel je mladenec gine-nim glasom Magdi. „Grozna skrb me je pre-hajala za njeno mlado življenje; kajti bal sem se, da ne ozdravi. Prašal sem po njej, a vi ste mi rekli, zlo je, ker je v bolezni izgubila zavest. A zatem mi je bilo oditi od tod,

Koalicija in volilna preosnova.

Najjasnejše pa je pokazala koalicija pri volilni preosnovi, kako malo ceni parlamentarne naprave, pri vprašanju torej, ki je bilo v vseh časih in po vseh deželah glavna naloga politike in postavodajstva. (Prav res!) Vlada sama je morala pripoznati in vsled pritiskanja gospoda finančnega ministra čuli smo z ministrske klopi katego-rično in strogo obvezno izjavo: volilna pre-osnova je prvain najvažnejša naloga sedanje vlade (Prav res!)

A kakó se je ministerstvo odzvalo temu spoznanju?

Proglasilo se je slovesno kot vlada od-kritosti in resničnosti, obljubivši v isti sapi, da hoče spoštovati parlamentarne naprave. (Tako je!)

V strogem nasprotju s to svojo izjavo nastopilo je zakrivljeno kot izvenparlamentarnih skrivnih zarot. (Posl. dr. Brzorád: Zapri naj bi jo! — Živahna veselost!)

Najprve so romali odposlanci koaliranih strank mesece in mesece na Židovski trg v nekdanj zloglasni črni kabinet, kjer se je pri prejšnjem gospodu ministru za trgovino zasnoval trgovinski urad za volilno preosnovo. (Ponovna živahna veselost.) Ko se pa tam vzlic vsemu niso mogli sporazumeti, spomnili so se nakrat, da vendar obstoji neki odsek za volilno preosnovo, ali istemu niso predlo-žili nikake prirejene predloge in so tako pretvorili istega v klub za teoretiška raz-pravljanja. (Veselost.)

Po nekoliko dneh čisto neplodne disku-zije poslužili so se obligatnega sredstva za zadrego, izvolivši, ker ni vlada vedela reči ni A in ni B — poodsek. (Velika veselost.)

Ni je besede, ki bi bila dovolj ostra, da bi označila nekvalifikovani Coup de main (prekanjeno dejanje), po kojem se je vsa opo-zicija izključila iz tega odseka. (Prav res!) To je jedna med tistimi stvarmi, ki so pre-povedane tudi v političkem boju in kakoršne si pametna večina že radi dostojnosti sama prepoveduje. (Tako je!)

Po tem izključenju, gospóda moja, niste škodovali opoziciji, ampak sami sebi morálno ter ste podali dokaz pred vsem svetom, da se bojite javnosti. (Tako je!) Poštena stvar se ne boji sveta dneva. Vaša stvar ne more biti pravična, kajti Vi, ki ste zastopniki zi-stema „odkritosti“, se niste samo zagradili pred kontrolo opozicije, ampak ste tudi pro-glasili tajnim svoj poodsek. (Prav res!)

To ni drugega nego strogo zaupen zbor povabljenih vladnih zaupnikov, torej popol-noma v zmislu § 2 zakona o združevanju (Dolgotrajna veselost), a glej, za istega se ne briga policija, kar je čisto nasprotno deželni praksi na Českem. (Ponovna veselost.)

V tej Camera obscura ni zastopanih nad

dražestna Dora! obrnol se je mladenec bla-gim glasom k sirotici, ki je spustila glavico na naslon stolice, a niti trenila okom gledaje Pavla: „dà, oditi mi je bilo četovat nad Turke. Prihrumelo je sila nevernikov, in sra-mota bi bila, ne potegniti sablje, kjer padajo znanci in sorodniki. Nisem šel rad, ali moral sem. Pa kaj vam tu paštevam, evo vidim, oslabei ste, deklica draga.“ —

„O pripovedujte dalje, vidite, krepka sem dovolj, poslušala vas bodem do kraja,“ poprosila je deklica, vzravnavši se malo. „Pripovedujte, gospod Pavle, kajti poslušam vas rada vsem srcem.“

„Da, da, milostivi gospod“, dodala je starka, do zore bi vas poslušala, ker vi veste polno — polno tega. Kaj vemo me revice, niti za pedenja dalje od nosa, kakor da ste nas za hišo privezali.“

„Dolgo me ni bilo“, začel je mladenec, „in skoro da se nisem nikdar več vrnil.“

„Nikdar?“ genola se je bojzljivo Dora.

120 članov te zbornice, in teh 120 zastopajo cele narode, česki, hrvatski, madžarski, slovenski in dobri del drugih, celo nemškega naroda, torej večino prebivalstva Avstrije. (Tako je! — Prav res!)

Temu poodseku odrekamo torej pravico, da bi se posvetoval v imenu parlamenta. (Živahna pohvala.) Njega sestava znači državni prevrat, čin nage samovolje, brezozirno iz-koriščanje umetne večine, zastopajoče v res-nici le manjšino prebivalstva, ista je torej udarec v obraz vsemu parlamentarizmu. (Prav res! — Pohvala in ploskanje.) Teško bi našli kje primero takemu postopanju! Izposo-dili ste si iz Nemčije ime strank reda. Ali te niso nikdar tako tlačile niti sovražljenih socializmov, da niti ne govorimo o celi manj-sini; dá, komisiji za poslovni red v držav-nem zboru nemškem je bil socialni demokrat Singer nekoliko časa celó načelnik.

V nobenem modernem zastopstvu ne duše takó manjšine. (Tako je!)

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

Shod volilcev v Hrušici vrnil se je minolo nedeljo nad vse pričakovanje sijajno. Poslanca Spinčiča in bivša poslanca Mandiča in Jenka, pričakoval je narod na glavni cesti pod Hrušico z zastavo ter so bili isti pozdravljeni burnimi živio-klici. Shoda se je udeležilo do 1500 oseb. Prostori, v katerih se je vršil shod, so bili okrašeni zastavami in zelenjem. Shodu je predsedoval z vsklikom v to izvoljeni veleč. gosp. dekan Anton Rogač, vlado pa je zastopal g. okrajni gavar Fabiani. Prvi je poročal o svojem delovanju bivši poslanec Jenko, s posebnim ozirom na sodni okraj podgrajski; o splošnem delovanju hrvaško-slovenskih po-slancev v deželnem zboru istrskem je poro-čal na to bivši poslanec Matko Mandič, slednjič je govoril državni in bivši deželni poslanec profesor Spinčič o dogodkih v deželnem in državnem zboru. Vsem trem go-vornikom je občinstvo živahno pritrdjevalo med govori, posebno viharno pa ob svršetku istih. Slednjič je vsprejel shod soglasno 10 resolucij, zadevajočih duševne in gmotne ko-risti tega okraja. Zborovanje se je vršilo v najlepšem redu, kajti ni bilo blizu onih sple-tkarjev, ki v jednomer črné tamošnje naše prveke. Razprava je trajala tri ure.

O shodu prinesemo seveda natančno in zanimivo sestavljeno poročilo.

Državni zbor. Poslanska zbornica je minole sobote razpravljala o predlogu grofa Deyma, naj bi tudi trgovske in obrtne zbor-nice pošiljale po enega člana v deželne ko-misije za odmerjanje pridobitkovine ter da bi bilo prepuščeno deželnim zborom, da do-

„Da, nikdar. Čujte. Lanjskega leta, baš ko je sila pritiskala bila, a ko ste vi v mu-kah ležali, počil je glas, da so se vzdignoli Turki proti hrvaškemu morju. Vse, kar je bilo plemstva, zagrabilo je za orožje. Skočil sem tudi jaz; poslovil sem se od očeta in matere ter šel četovat. Naša vojska pomi-kala se je od Rakoveca na primorske strani. Bilo mi je podvizati, da dosežem vojsko. Ali naposled sem dospel do nje. Lepota vojske, sami izbrani junaki. Bilo nam je utrditi trd-njavo Hrastovico; po njej je hrepenel Ferhat, paša bosenski. Mahali smo jo noč in dan. Naši lahko oboroženi Hrvati in tudi vlaške čete pomikali so se še precej dobro; ali Šta-jerci pod svojimi železnimi čeladami, pešali so nepretrgovoma. Vodil nas je Auersperg in Ivan Vojković. Nekega dne prišli smo z neke gore v dolino. Svet bil je precej ka-menit, na desnej strani pokrival je goro gozd. Ustavili smo se. Pripekalo je, da ni bilo moči dalje. Tam okolu poldne prileteli

ločijo sami, kakor hočejo voliti v te komi-sije, ali iz plenuma ali po kurijah.

V isti seji prišla je na dnevni red tudi Bismarckova osemdesetletnica; ker je bila vlada namreč zaustavila sklep mestnega sveta graškega o proslavi Bismarckove osemdeset-letnice, stavlili so nekateri nemškonacionalni poslanci nujni predlog, da mora vlada takoj ugoditi utoku rečenega občinskega sveta ter naložiti podrejenim oblastim, da se jim je v bodoče izogibati takemu utikakanju v občin-sko avtonomijo. Proti predlogu sta govorila ministra Bacquehem in Madeyski. Prvi je rekel, da takimi slovnostmi nismo vsikdar doživeli veselih skušenj in posebno v Avstriji da treba sličnim slavnostim pred-črtati ožjo mejo v tem zmislu, da lastna državna miselne pride niti za trenotek v senco.

Redkokedaj smo toli srečni, da bi mogli soglašati z gosp. ministrom za notranje stvari, ali to pot mu moramo že pritrditi, da je domnevanje njegovo povsem opravičeno, da bi pri Bismarskovi slavnosti, ki se je imela pri-rediti v Gradcu, avstrijska državna misel ostala — pred vratmi. Nemškonacijonalni gospodi izvestno ni toliko do proslav-ljanja osebe Bismarckove, ampak porabiti so hoteli ugodno priliko osemdesetletnice za velikonemške demonstracije. Več kot naravno pa je, da se pravi pangerman ne ogreva za državno misel avstrijsko, zбоk česar nikdo ne more zameriti vladi, ako ni hotela dopustiti, da bi izvestni ljudje svečane prilike porabljali v to, da bi pozabljali na dejstvo, da žive v Avstriji in da Avstrija še ni velikonemška provincija.

Minister Madeyski je rekel, da bi moral kot neavstrijsko smatrati vsako vlado, ki ne bi bila uverjena, da je sreča za vse na-rode avstrijske, da slednji med istimi more svobodno kazati svoja narodna čutila ter gojiti in razvijati svojo narodnost. To ni nedomoljubno, dokler se narodno čustvovanje giblje v okvirju državne misli in v soglasju z isto; ali c. kr. uradnik se mora sam ome-jati v izjavljanju svojih čutil in nikakor ni umestno, da se udeležuje ali da uprizarja političke demonstracije. (Tem besedam mini-strovim dala je povod neka interpelacija, za-kaj je on, minister, prepovedal profesorjem na vsenčilišču v Inomostu, da se ne smejo udeležiti Bismarkovega slavlja.) Sicer pa ni imel minister nikakega vzroka postopati uradno, ker je vsa stvar izišla iz nesporazumljenja.

Proti koncu seje je interpeleoval posl. Višnikar radi preosnove predpisov za plodonosna nalaganja kapitalov, kateri so last tistih, ki stoje pod varstvom.

so pastirji preko gore. Ferhat, rekli so, gre nad nas. Poldrugo uro da je od nas. Ni bilo možno ogniti se, veljalo je udariti se. V do-lini postavila se je vojska v red. Na čelu topovi, v sredi hrvaški pešci, vlaški hara-mije in zolti krajuski musketirji. Na levem krilu stali so štajerski železni konjiki, v do-lini dva oddelka in jeden na levem brdu. Desno krilo branila je hrvaška četa na ko-njih z banskoj zastavo. Po brežuljkih stali so arkebuzirji. „Gospod Pavle!“ zaklical mi je Vojković, ki je pridiral na belca od Auersperga, vidite li ono šumo na desnej pla-nini? Tam, kjer se vije presek prek gore. Treba paziti, da nas Turki ne zaseže na desnem krilu. Evo vam sto kaptolskih konji-kov in dvesto vlaških pušk. Zasedite planino in ne dajte psinom skozi jarek!“ Šla sva jaz in vlaški vojvoda Steva Radmilović ter smo zasedli planino in jarek.

(Dalje prih.)

Volilna preosnova — na poskušajo!
Pri skritem delovanju podeska za volilno preosnovo je težko soditi, koliko vere gre pojedinim vestim, ki vžle proglašene tajnosti vendar prihajajo na beli dan po raznih listih o „dozorevanju“ volilne preosnove. Isto velja tudi za najnovejšo vest, ki smo jo priobčili minole sobote o načinu, kako namerneje zasnovati tisto glasovito peto kurijo. Doznava o tistem načrtu smo kar obmolknili samega strmeja ter ponižno smo uklonili svoj tilnik pred fenomenalno iznajdljivostjo skrito-slavnega ali slavno-kritega pododseka za volilno reformo. Kaj tacega pa še ni bilo, odkar imamo v Avstriji ustavna določila na — papirju. Osrečiti nas hočejo torej s tako volilno preosnovo, ki zagotovi gospodovalnim strankam vse dosedanje mandate — „posestno stanje“, to jedino načelo slavne koalicijske, je po takem rešeno. Previdnost je lepo reč, so si menda mislili gospodje v pododseku, ukrenivši modro, da vzlic vedenju volilne preosnove ostane posl. zbornica pri življenju v sedanji sestavi in da se jej le „prištukajo“ poslanci 5 kurije. In to hočejo nazvati gospoda „volilno preosnovo“! Stare kurije, stare svoboščine, staro zastopstvo interesov, stara krivična razdelitev mandatov v dosedanjih kurijah stari način za volitev — vse, ostane staro, le nekoliko poslancev iz razdvojene pete kurije boče pričalo o modrosti onih mož, ki so se trudili v pododseku, kako bi — prepričali resnično, pravni in moderni državi primerno volilno preosnovo.

Ali to ni še vse, najhujše tobak pride še le. Čujte le! Ako bi iz nove pete kurije izišlo preveč radikalnih življenj, premene se prihodnje leto določila te preosnove, kajti knez Windischgrätz ne bi hotel prepuštili negotovi usodi splošne volitve v letu 1897. — Tu imamo torej nekaj povsem novega: volilno preosnovo na poskušajo! Ako se peta kurija obnese tako, kakor zahteva načelo ohranjenja posestnega stanja, dobro, potem jej ostane poverjena uloga petega kolesa na parlamentarnem vozu; ako bi pa poslanci pete kurije hoteli križati račune, potem pridejo takoj — premembe. Saj bi se človek smijal, ako ne bi bilo tako neizmerno žalostno! Z resnično volilno preosnovo se morajo — tako sodimo mi — premeniti odnosi; ker pa koalirana gospoda nočejo, da se niti za las premeni razmerje v zbornici, tedaj jim ne storimo nikake krivice, ako rečemo, da niti ne mislijo na resnično volilno preosnovo. In to pa že absolutno ne gre, da bi izdaval zakone na poskušajo, to je, da bi se ta ali oni zakon premijal le za to, ker posledice istemu ne ugaajo pretenzijam te ali one stranke. Na ta način bi morala priti ves parlamentarizem in vse zakonodavstvo ad absurdum.

Izseljevanje iz Galicije se množi od dne do dne. Poljski listi so sicer vedno trdili, da je izseljevanje le posledica agitacij raznih agentov, a sedaj jeli so pripoznavati, da je vzrok — silna beda. Največ ljudstva se izseljuje v Brazilijo, a mnogo kmetov iz Brody, Bobrka in Glinjani je naprosilo rusko vlado, da bi jim ista omogočila naseljenje v Kavkazu ali pa da bi jim dala zaslužka pri gradnji sibirskih železnic.

Gotovo, da izseljevanje je le posledica silne bede, a istotako je res, da je grozno obubožanje gališkega kmeta posledica posebnih galiških odnošajev, kjer igra prvo politično ulogo plemič, v gospodarskem življenju pa — žid. Te grozne bede ne spravijo se sveta vse doneče fraze o velikanskem napredku dežele, kakor jih je bilo čuti v vseh mogočih varijacijah povodom razstave v Lvovu. In na zboljšanje teh odnošajev ni niti misliti dotlej, dokler ne bodo zastopali Galicije zares narodni zastopniki obeh narodnosti v deželi.

Različne vesti.

Osebnost. Gospod Anton Podreka, odvetniški kandidat pri gosp. dru. Trinajstiču v Pazinu, je bil te dni v Gradcu promoviran doktorjem prava. Čestitamo!

Zopet zaustavljen sklep. V večernem izdanju od minole sobote smo že javili, da je mestni svet tržaški z vsemi, torej tudi konservativnimi glasovi sklenil, vzlic protestu okoličanskih zastopnikov, da se v veži mestne palače vzida spominska plošča v večni spomin na znameniti dan 2. novembra 1894, ko so se županje istrski sešli v Trstu,

da protestujejo proti vladnim naredbam in proti pravici, pred vsem pa proti oqemu načelu, koje je ravnokar njegova ekselencija minister Plener označil kot življenski pogoj državi avstrijski: načelu strpljivosti med narodi. To bi vam bila torej spominska plošča v proslavo narodne nestrpnosti in krivičnosti — dotični sklep večine mestnega zbora pa znači tudi udarec v obraz avstrijskim zakonom. Prav je imel torej svetovalec Gorjup, ko je rekel, da dotični predlog mestne delegacije znači provokacijo slovanskega življa v Istri. In tako si je tolmačilo ta sklep tudi c. kr. namestništvo, ki se je požurilo, da uloži svoj „veto“ proti istemu, naglasivši, da je mestni svet s tem svojim sklepom ne le prekorajčil svoj delokrog, ampak daje ta sklep v nasprotju z zakoni.

Zopet zaustavljen sklep torej! Koliko takih sklepov ima že naš mestni svet zabeleženih v svoji kroniki, tega res ne vemo, ali to vemo, da jih mora biti že lepa vrsta. In ravno to je preznačilno za duh, ki veje v tem našem mestnem svetu, da ga morda ni občinskega zastopa v vsej Avstriji, kojemu bi bila vlada zaustavila toliko sklepov političke naravi, kakor ravno našemu tržaškemu!! In ta vlada, o kateri ne bi hoteli trditi, da je katoniški stroga nasproti temu zastopu. Iz tega moramo sklepati, da se nikjer drugod ne bavijo toliko s politikom v občinskih zastopih in sicer na način, ki mora vnemati strasti in vzbujati ogorčenje. Gospoda se bavijo pridruženimi demonstracijami vzlic dejstvu, da so mestne finance — kar je pripoznal nedavno celó jeden govornikov večine, dr. Cambon, — jako žalostne.

Mestni gospodi je na kratko ali kaj dobro odgovoril „Il Pensiero Slavo“ z opazko, da naj bi stalo na plošči, namesto besed „Il giorno II. di Novembre“, „Il giorno dei morti“.

Res je: ljudi, ki že sami ne vedo, kaj bi počeli v svoji strasti, smatrati je politički mrtveci. Z ozirom na istrske fanatike bil bi morda še primernejši napis na oni plošči: Morituri vos salutant!

Petindvajsetletnica svojega uspešnega in plodovitega delovanja pri banki „Slaviji“ slavil je včeraj g. deželni poslanec Ivan Hribar. Slavljence si je stekel nevenljivih zaslug za zavod, kojemu služi že jedno celo četrtletje. Ne moremo drugače, nego da tudi mi izrečemo svoje iskrene čestitke trudoljubivemu in neustrašnemu rodoljuba.

Brisan odvetnik. Tržaška odvetniška komora brisala je iz zapisnika svojih članov odvetnika dr. Ivana Massopusta v Pazinu, vsled lastne njegove prošnje. Dr. Massopust je opustil odvetništvo.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem na Goriškem objavila je te dni svoj račun in bilanco za upravno leto (II.) 1894. Poročilo naglašja, kar beležimo zadovoljnostjo, da je imel ta zavod v pretečenem letu nepričakovan napredek. Denarnega prometa bilo je lani 196.286 gld. 53 nvč., z vštetim prometom leta 1893. pa 103.543 gld. 97 nvč., torej v obeh letih skupaj 299.830 gld. 50 nvč. To je lepa številka, ki najjasnejše govori o koristi in potrebi tega narodnega denarnega zavoda. Tekom minolega leta pristopilo je 126 novih zadružnikov, izstopil pa je le jeden sam. Vseh zadružnikov je 226 s 382 deleži v znesku 5.012 gld. Hranilnih vlog vložilo se minolo leto za 82.286 gld. 82 nvč., vzdignilo pa 12.835 gld. 72 nvč., torej iznaša stanje hranilnih vlog koncem 1894. leta 115.519 gld. 82 nvč. — Zadružniki dobili so posojila 47.444 gld. 44 nvč., rezervni zalog za izgube iznaša z obrestmi vred 106 gld. 43 nvč., a čisti dobiček leta 1894. pa 1.164 gld. 13 nvč. Bilanca kaže gotovine koncem 1894. leta 6.532 gld. 15 nvč.

Proti proslavljanju Bismarcka. Občinski zastop trga Žalec je sklenil in odposlal naslednji protest: „Takozvani veliki odbor na Štajerskem za proslavo 80letnice Bismarckove sklenil je njega v imenu cele „nemške“ Štajerske proslavljati in mu na dan 1. aprila 1895. podariti dragoceno kupo, katero bodejo dičile podoba Stirije in grbi vseh štajerskih mest; to pa tistemu tiranu človekoin pravico ljubja, tistemu brezvestnemu človeku „železa in krvi“ in neznosnega militarizma, kateri je v svoji zlovolji tako grozovito pobijal ljudstva, ter provzročil toliko bode in ran ubogemu človeštvu; tistemu na-

šemu krutemu sovragu, kateri je Avstrijo zavratno napadel in brezozirno poniževal prevzvišeno habsburško dinastijo. Z ozirom na ta dejanja in na to da je slavljence tudi zatiralec Slovanstva in katoliške cerkve, in sledaj z ozirom na to, da biva v spodnještajerskih mestih in v celi štajerski deželi tudi 400.000 katoliških vernih, svoji domovini Avstriji in prevzvišeni Habsburški cesarski hiši neomahljivo udanih Slovencev, smatra občinski zastop Žalski navedeno proslavljanje Bismarcka od strani naših nemških sodeželanov, kot drzen, brezobziren, antidinastičen, antipatrijotičen, torej obsodno razuzdan čin in sklepa v svoji današnji seji soglasno, da proti temu najslavesnejšemu in z vso odločenostjo protestuje. — Tudi občinski zastop trga Šoštanj je v svoji seji dne 28. min. m. soglasno sklenil protestovati proti proslavljanju kneza Bismarcka od strani štajerskih Nemcev. Zajedno je sklenil, da se štajerskim slovenskim deželnim poslancem na izstopu deželnega zbora izreka zaupanje in zahvala. — Istotako sklenila sta občinska zastopa trgov Sevnica in Velenje protest zoper bismarkovanje.

Češki kvartet. Minolo soboto priredili so češki glasbeni umetniki g. Šuk, Hoffmann, Nedbal in Vihan koncert v gledališču Armonia. Gledališče bilo je prav dobro obiskano. O koncertu samem ni treba da govorimo, kajti naša pohvala ne poveča svetovno slavo nedosežnih teh virtuzov. Hvaležno na prekrasnem glasbenem užitku, ploskalo je občinstvo burno po vsaki točki. Le žal, da nam češki umetniki niso priredili i drugi in tretji koncert, kajti osvedočeni smo, da bi našli v našem mestu obilo hvaležnih poslušalcev.

Samomora. 50letni trgovec in zastopnik papirnic v Terezijem dolu in v Murici, Josip Fonn, stanujoč v ulici Rossetti hšt. 10, ustrelil se je po noči na minolo nedeljo v hotelu Europa. Fonn je prišel minolo soboto pozno v hotel zahtevajoč sobo, češ, da je pozabil ključ svojih hišnih vrat. Zjutraj našli so ga mrtvega v postelji; ustrelil se je bil v desno senco. Na omarici našli so vizitnico, na katero je bil napisal, da ga finančna beda žene v smrt. Pri pokojniku so našli nad 200 gld. v gotovem denarju in razne dragocenosti. Policija je ukazala zapreti trgovino samomorilčeve. — 52letni tapetar Fr. Felfolja, stanujoč v ulici degli Artisti hšt. 5, obesil se je v svoji delavnici Nesrečnega našel je njegov ž njim stanujoči oženjen sin. Truplo je bilo še toplo, toda prihitelvi zdravnik z zdravniške postaje ni mogel več pomagati, kajti mož je bil mrtav. Sodji se, da se je Felfolja usmrtil v veliki razburjenosti in ožnostih, ki se ga je lotila po smrti njegove žene.

Ponesrečen parnik. Parnik „Zvonimir“ ogersko-hrvatske parobrodne družbe trčil je dne 27. t. m. v Cerkvenici tako močno ob pomol, da si je močno poškodoval vijak in ni mogel nadaljevati vožnje v Novi. Vodstvo parobrodne družbe poslalo je parnik „Hrvat“ v pomoč; le-ta je Zvonimirja“ privlekel v brodarnico na Reko. „Zvonimir“ bode kmalo popravljen.

Zasačen slepar. Knjigovodja V. Gruner, sin čislane Dunajske obitelji, služil je do lani pri neki veliki tvrdki na Moravskem. Tam je pa ponarejal menice itd. ter januarja meseca t. l. pobegnil v Japonsko. Toda prijel ga je v Yokohami tamošnji avstro-ogerski konzulat in ga odposlal na Lloydovem parniku „Maria Valeria“ v Kobe, od koder naj bi ga odpeljali v domovino. Med vožnjo je Gruner dvakrat pobegnil; ko se je namreč parnik približal obrežju, skočil je v morje in splaval na kopno, toda obakrat so ga zopet vjeli. Minolo soboto priplul je parnik „Maria Valerija“ v Trst. Med potniki bil je tudi neprostovoljni potovalec Gruner, katerega so izročili policiji.

Policijsko. 18letnega postopača Valentina Batistutta iz Kormina so zaprli, ker je prosjačil po prodajalnicah. — Služabnici Marij Nusser, stanujoči v ulici del Solitario hšt. 6, ukradel je neznan tat iz omarja na nje stanovanju zlato zaponi in verižico, oboje vredno 16 gld.

Koledar. Danes (2.): Frančišek Pavl., opat; Apijan, mučenec. — Jutri (3.): Richard, škof; Irena, mučenica. — Prvi krajec. — Solnce izide ob 5. uri 45 min., zatoni ob 6. uri 24 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 6.5 stop., ob 2 pop. 11 stop. C.

Letorjako številka,	izžrebane 30. m. m.
Trst	89, 38, 18, 83, 14.
Line	14, 30, 86, 35, 22.
Inomost	47, 28, 19, 64, 85.
Bada	44, 29, 71, 15, 19.

Najnovejše vesti.

Friedrichsruh 1. Cesar Fran Josip je čestital Bismarcku brzoglavno. Čestitali so nadalje kralj Saksonski, kralj Umberto, princ-regent Bavarski in druge knežje osebe.

Dunaj 31. marca. Princ Leopold Bavarsko prispe jutri zvečer tu sem, in od tu odide v terek s cesarjem v Brno h krstu novorojenega princa.

Dunaj 1. Doslej so došla poročila o Bismarckovi slavnosti v Gradcu, Opavi, Brnu in Linu, a udeležba je bila povsodi slaba. Velika večina meščanstva se ni udeležila. V Lincu so hoteli delavci motiti slavnost pevanjem cesarske pesmi in klici „Doli z Bismarckom!“, kar pa je v kali zadušil navzoči vladni zastopnik. V Opavi se je slavnost razpustila od strani oblasti radi prekoračenja programa. Nemškonačionalna zveza državnega zbora priredila je včeraj zvečer Bismarkovo slavnost.

Nitra 31. marca. Povodom kandidatnega govora liberalnega kandidata Janiča prišlo je do sporov med somišljeniki poslednjega in pripadniki ljudske stranke. Liberalcem so odvzeli zastave in jih — potrgali.

Trgovinske brojavke.

Budimpešta. Pšenica za spomlad 7.11—7.12 Pšenica za jesen 1895 7.00 do 7.02 Oves za spomlad 6.46 6.48 Riž za spomlad 5.92—5.94 Koruza za maj-juni 6.63 6.64.

Pšenica nova od 75 kil. f. 7.—7.05, od 79 kil. f. 7.05—7.10, od 80 kil. f. 7.10—7.15, od 81 kil. f. 7.15—7.20, od 82 kil. for 7.20—7.25.

Ječmen 6.61—6.80; prosa 6.20—6.30.

Pšenica: Trg stalen malo ponudbe. Prodaja 120.0 mt. st. Vreme: oblačno.

Praga. Nerahurani sladkor za mare f. 12.37%, maj 12.42%, nova letina 12.82%.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev procej f. 28.25—29. Mare Avg. f. 29.50 — Concassé za mare-april 29.50 — Celvorni za mare 30.75. V glavah (sodih) za mare 30.75

Havra. Kava Santos good average za april 94.95, za avgust 95.25,

Hamburg. Santos good average za maj 77.75 september 77.25 december 77.75, trg miren.

Dunajska borza 1. aprila 1895

	80/8	1/4
Državni dolg v papirju	101.50	101.40
„ „ v srebru	101.45	101.35
Avstrijska renta v zlatu	124.30	124.05
„ „ v kronah	101.55	101.25
Kreditne akcije	410.—	410.50
London 10 let.	122.40	122.20
Napoleoni	9.99 1/2	9.97
20 mark	11.95	11.97
100 italj. lir	46.15	46.25

Dve stanovanji

vsako z dvema sobama in kuhinjo, se oddati takoj pri Matiju Bole-tu v Rojanu hšt. 158.

Naznanjam slavnemu občinstvu da sem odprla gostilno

ALLA CROCE DI MALTA

Via Valdirivo št. 19.

Točim izvrstno istrsko vino: črno po 36 nvč. liter belo „ 40 „

Izvrstna kuhinja in točna postrežba.

Spoštovanjem

Jožefa Čuček,

Na prodaj je

6 miz s klopni, dolgih po 4 metre, in 10 miz, dolgih po 2 metra. Mize so le malo obrabljene. Obrniti se je do zaloge vina, via Arquedotto št. 8.

Izvrstna c. kr. iskj. psiv.

Škopilnice proti peronospori inženirja Živica,

katero se splošno uvede vled njih preprostost, trpežnosti, lahke uporabe za vsako rejo trt itd.

Te škopilnice prodajajo, dasi so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic i dr. v Trstu

Čenike odpošiljajo na zahtevanje franco.

Na vse c. kr. poštne urale pošiljajo popolne škopilnice franco, proti povzetju 10 gld.

Izdelujejo tudi stroje za pranje z žveplom, neprestano delujoče stikalnice itd.